

Ergenlerde Sosyal Medya Kullanımının Bağlanma Stilleri, Akran İlişkileri ve Kişilik Bozuklukları İle İlişkinin İncelenmesi*

Muhammed Erdinç TÜRK¹

Özet

Bu araştırmada ergenlerde sosyal medya kullanımının bağlanma stilleri, akran ilişkileri ve kişilik bozuklukları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Çalışmada basit seçkisiz örneklem yöntemi kullanılmıştır. İstanbul ilinin Başakşehir ilçesinde öğrenim gören 11-17 yaş aralığında olan, 303 öğrenci katılım göstermiştir. Araştırmadan elde edilen veriler, demografik bilgiler için kişisel bilgi formu, Ergenlerde Psikolojik Bozukluklar Envanteri- Kişilik Bozuklukları Formu (EPBE-KBF), Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği (ÜBBSÖ), Akran İlişkileri Ölçeği (AİÖ) ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği (SMKBÖ) ile sağlanmıştır. EPBE-KBF'nun borderline, histriyonik, bağımlı kişilik bozuklukları ve davranım bozukluğu alt ölçekleri SMKBÖ' ni olumlu yönde yordadığı, ÜBBSÖ' nin de kaçınan ve kaygılı-kararsız bağlanma alt ölçeklerinin EPBE-KBF' nu olumlu yönde yordadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre ergenlerde sosyal medya kullanım bozukluğu ile kişilik bozuklukları, kişilik bozuklukları ile de bağlanma stilleri arasında ilişki bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Bağlanma Stilleri, Akran İlişkileri, Sosyal Medya, Kişilik Bozuklukları

Investigation of the Relationship Between Using Social Media, Attachment Styles, Peer Relationships and Personality Disorders in Adolescents

Abstract

This study investigated the relationship between attachment styles, peer relationships and personality disorders of social media use in adolescents. In this study, simple random sampling method was used. 303 students which 11 to 17 years of age participated in the study from Başakşehir district of İstanbul. The data obtained from the study, personal information form for demographic information, Inventory of Psychological Disorders in Adolescents-Personality Disorders Form (PDIA-PDS), Three-Dimensional Attachment Styles Scale (TDASS), Peer Relationship Scale (PRS) and Social Media Use Disorder Scale (SMUDS) provided with. Borderline, histrionic, dependent personality disorders and conduct disorder subscales of PDIA-PDS positively predict PRS. It was found that avoidant and anxious-unstable attachment subscales of TDASS also positively predicted PDIA-PDS. According to the results of the study, there is a relationship between social media use disorder and personality disorders, and personality disorders and attachment styles in adolescents.

Keywords: Attachment Styles, Peer Relationship, Personality Disorders, Social Media

* Çalışmanın bir bölümü, I. Uluslararası III. Ulusal Bütüncül Psikoterapi Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹Klinik Psikolog, Birey Aile Çocuk Terapileri Enstitüsü, m.erdincturk@gmail.com

Giriş

Ergenlik dönemi, bireyin fiziksel ve ruhsal değişiklikler yaşadığı önemli bir geçiş evresidir. Bu evrede bireyin aile ve yakın çevresinden uzaklaşarak bağımsızlık amaçlı denemelerle kendi kişilik özelliklerini aradığı, sınıdığı ve bütünleştirmeye çalıştığı bilinmektedir. Dünya Sağlık Örgütü 10-19 yaş aralığındaki bireyleri ‘adolesan’, 20-24 yaş aralığındaki bireyleri ‘genç’ olarak tanımlamaktadır. Bu iki dönemin birleşim aralığında olan 10-24 yaş arasındaki bireyleri ise ‘Genç Bireyler’ olarak nitelendirmektedir (World Health Organization [WHO], 2018).

Alanyazına bakıldığında ‘kişilik’ terimini birçok farklı yaklaşımın ele aldığı görülmektedir. Bu farklı yaklaşımların ortak tanımına göre kişilik, ebeveynle kurulan ilişki temelinde erken çocukluk döneminden başlayan, çevreyle etkileşime girerek şekillenen, ergenlik ve ön yetişkinlik dönemlerinde devam eden, yaşamsal işlevselliğini etkileyen, kolayca değişmesi mümkün olmayan niteliklerin toplamıdır. Bu ifadelerden yola çıkarak kişilik gelişiminin ergenlik döneminde önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Ergenlik dönemi kişilik gelişimi ve bozukluğunda ebeveynle kurulan bağlanma şekli, akran ilişkileri ve ergenlerde sosyal medya kullanımını arasındaki bağlantıların önemli bir problem durumunu kapsadığı öngörülmektedir. Bu bölümde öncelikle araştırmanın esas problemi olan ergenlerde kişilik bozukluğu kavramına sonra da bağlanma stilleri, akran ilişkileri ve sosyal medya kullanımına değinilmiştir.

Kişilik; bireyin sahip olduğu özelliklerin bütünüdür. Kendi içinde tutarlı olan bu özelliklerin doğurduğu davranışlarda bireyin sahip olduğu kişilik örüntüsüdür. Kişilik bozukluğu, sahip olunan örüntü içerisinde bireyin davranışlarının tutarlılığı, sıklığı, tahmin edilebilirliği bakımından bir muallak yaşanması, bireyin sosyal oryantasyonunun bozulması, yaşamsal ve iş işlevselliğinin sekteye uğraması ve bireysel problemleri beraberinde getirmesidir (Köroğlu, 2011). Kişilik, bir kişiyi diğerlerinden ayıran hem doğuştan getirdiğı ve hem de sonradan kazanılan ve devamlılık gösteren davranış örüntüleridir (Özdemir, Özdemir, Kadak ve Nasıroğlu, 2012). Eğer kişilik organizasyonu; kişinin içinde yaşadığı habitatın beklentilerinden net olarak saptığı görülen, sürekli bir davranış ve içsel yaşantılar örüntüsü durumunda ise bir kişilik bozukluğundan söz edilebilmektedir (Aslan, 2008). Kişilik bozuklukları; tecrübe etmenin, başa çıkmanın ve diğerleriyle ilişki kurmanın devam etmekte olan yanlış uyumunun eseridir (Korsgaard, 2017). Kişilik bozukluklarının ergenlik ya da genç yetişkinlikte başladığı, giderek daimi olabildiğı ve hayatın birçok alanındaki işlevsellik

düzeyinde bozulmalara yol açtığı kabul edilmektedir (Şahin, 2009). Geçmişten bu yana birçok yaklaşım kişilikle ilgili tanımlamalar ve sınıflandırmalar yapmış, kuramlar geliştirmiştir. DSM ve ICD gibi Uluslararası sınıflama sistemleri, araştırmacıların daha yaygın ve ortak bir dil kullanımına yönelik çalışmalar gerçekleştirmişlerdir (Taymur ve Türkçapar, 2012). Kişilik bozukluklarına sebep olan etiyolojik etkenler, bireyin sahip olduğu biyolojik, psikolojik ve sosyal etmenler olarak değerlendirilmiştir (Magnavita, 2004). Yaşam döngüsü içerisinde bu etmenler birbirleriyle etkileşim içerisinde.

Biyopsikososyal yaklaşım yukarıda belirtilen etkileşim içerisindeki bu etmenleri bütüncül bir yaklaşımla ele almaktadır. Biyopsikososyal model, zihinsel bozuklukların çoklu nedenlerini kavramsallaştırmayı içeren teorik bir modeldir (Engel, 1980). Bu teorik model, birçok etiyolojik faktörün gerekli olabileceğini, ancak hiçbirinin, psikiyatrik bir bozukluğun gelişmesi için kendi başlarına yeterli koşullar sağlayamayacağını savunmaktadır. Herhangi bir hastalık üzerindeki etyolojik etkiler, risk faktörü veya koruyucu faktör olarak işlev görebilirler. Bu faktörler biyolojik kırılganlığı, yaşam deneyimlerinin psikolojik etkisini ve sosyal çevrenin etkisini içerebilmektedir (McHugh ve Slavney, 1983).

Biyolojik değişkenliğin kendi başına olması kişilikte değişkenliğe yol açabilir fakat mutlak kişilik bozukluğuna sebebiyet oluşturmaz. Biyolojik faktörler, kişilik bozukluklarının özgülüğünü belirler. Psikolojik ve sosyal faktörler, altta yatan bir yatkınlığın açık bir hastalığa yol açıp açmadığının en güçlü belirleyicileri olabilirler. Psikolojik risk faktörleri, kişilik bozukluklarının gelişim olasılığını artırır, ancak kendi başlarına kişilik bozukluğu oluşumunu gerçekleştirmezler fakat akıcılıkta sosyal, biyolojik ve psikolojik risklerin etkilerini tamponlayan kişilik bozukluğuna karşı koruyucu faktörler veya kendi başlarına risk faktörleri olarak hareket edebilir (Paris, 1993).

Kişilik bozukluklarının kategorizasyonunu yapan başlıca kaynaklar Dünya Sağlık Örgütünün ‘Uluslararası Hastalık Sınıflandırması’ (ICD) ve Amerikan Psikiyatri Birliği’nin ‘Teşhis ve İstatistiksel Kılavuz’(DSM) kategorizasyon sistemidir.

Kişiliğin gelişmekte olduğu ergenlik döneminde genç bir bireyin kişilik bozukluğunun kesinlik kazanmış olduğunu tanılamak karmaşık bir durumdur çünkü kişilik patolojisini, normal gelişimsel yetersizlik ve aksaklıklarından ayırt etmek zor olabilir (Shiner, 2009). Literatürde yer alan başka bir yaklaşıma göre de ergenlik döneminde yaşanan problemlerin, DSM’ ye göre sadece Eksen I ile değerlendirilmemesini önermektedir. Dayanakları ise mevcut teşhis araçlarının ergenlere göre ayarlanmadığıdır bu sebeple ergenlerin semptomların

stabilitesini ve devamlılığını ölçmek de çok zordur (Lenkiewicz,Srebnickive Bryńska, 2015). Bu bilgiler eşliğinde çok sayıda deneysel araştırma, ergenlik döneminde gerçekleşebilecek patolojik kişilik ve kişilik bozukluklarının teşhis edilebileceğini ve tanı konulabileceğini onaylamaktadır (Chanen vd., 2004; Feenstra vd., 2011; Westen vd., 2003). Ergenlik döneminde oluşmasında birçok etkenin bulunduğu kişilik bozukluğu kavramı bu çalışmanın bağımlı değişkendir.

Bowlby (1973)' e göre çocuğun sağlıklı psikolojik gelişiminin olması için anne ile kurulan bağ güvenli olması gereklidir. Bağlanmanın, özellikle önemli yaşam geçişleri zamanlarında, duygusal destek, yakınlık ve süreklilik duygusu sağlayarak yaşam boyunca gelişim üzerinde olumlu bir etkisi olduğu varsayılmaktadır (Bowlby, 1980). Ergenler, bu temsili bağlanma modellerinin temelinde süreç içerisinde (Main, Kaplan ve Cassidy, 1985) daha gelişmiş bilişsel kapasiteler kazanır (Allen ve Land, 1999).Ergen özerkliği ile ilgili davranışlar ve bu davranışların ebeveyn ta-rafından desteği, gerçekleşmiş bağlanmanın kalitesine ortaya koymaktadır (Allen ve Hauser, 1996; Kobakvd., 1993).

Ergenlik döneminde çocukluk yıllarına göre daha farklı ilişki biçimleri ortaya çıkmaktadır ve ergen bireyde bu yeni ilişkileri deneyimleme isteğindedir. Toplumsal ilişkileri sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebilmesi için ergen bireylerin arkadaş ilişkilerini tecrübe etmesi önemlidir (Yörükoğlu, 2012).

Ergen birey için aileden çok arkadaş grubundan ilgi- kabul görme, beğenilme, kişilik ve kimlik gelişimi için önemlidir. Ergen bireylerin arkadaş çevresinden elde ettiği destek anlaşılma hissi, birçok yönden ergenin gelişimine katkı sağlamaktadır (Buhrmester, 1990). Tutarlı bir kişilik yapısının gelişmesinde akran ilişkileri önemlidir. Kim olduğuna karar vermeye çalışan ergen birey, bu süreç içerisinde birden çok iletişim şeklini deneyimlemekte, farklı karakter yapıları ortaya koymakta, ihtiyaçlarını gidermek için farklı yöntemler kullanmaktadır. Akran ilişkilerinin niteliği, bireyin bağımsız olabilmesi ve tutarlı davranış kalıpları oluşturmasını sağlayabilmektedir (Dolgin, 2006).

Psikodinamik ve psikanalitik yaklaşımlara göre bağlanma stilleri bireyin sahip olduğu kişilik yapılanması üzerinde büyük öneme sahiptir (Kernberg, 2006). Kişilik bozuklukları, Amerikan Psikiyatri Birliği ruhsal problemleri sınıflandırma sistemi DSM-V'e göre; "bireyin kültürünün beklentilerinden belirgin bir şekilde sapan, yaygın ve esnek olmayan, ergenlikte veya ön yetişkinlikte başlayan, zaman içinde istikrarlı olan ve rahatsızlığa veya bozulmaya neden olan kalıcı bir içsel deneyim ve davranış biçimidir" şeklinde tanımlanır (APA, 2013).

Kişiliğın gelişmekte olduğu ergenlik döneminde genç bir bireyin kişilik bozukluğının kesinlik kazanmış olduğunu tanılamak karmaşık bir durumdur çünkü kişilik patolojisini, normal gelişimsel yetersizlik ve aksaklıklarından ayırt etmek zor olabilir (Shiner, 2009).

Yetişkinlerde kişilik bozuklukları genel popülasyonda ve hasta örneklerinde en sık görülen ruhsal bozukluklar arasındadır (Torgersen,Kringlen ve Cramer,2001). Prevalans oranları genel popülasyonda %13,4, tedavi edilen bağımlı hastalarda %56,5 ve psikiyatri polikliniklerinde %60,4 oranında değişiklik göstermektedir (Verheul ve Brink, 1999). Ergenlikte kişilik bozukluğu bulunma ihtimali ve tanısı hakkında ise halen devam eden önemli tartışmalar olduğu anlaşılmaktadır.Çocuk ve ergenlerde kişilik bozukluklarını kapsayan araştırmalar başlangıç düzeyindedir ve netlik kazanmamıştır (Westen,vd., 2003). Ön yetişkinliğe kadar sahip olunan kişiliğın netlik kazanmadığını savunan uzmanlar ve kişiliğın erken çocukluk dönemlerinden beri mevcut ve istikrarlı olduğunu savunan uzmanlar arasında ergenlerde kişilik bozukluğu tanısı koyma tartışması mevcuttur (Shiner, 2009; Elliott, Tyrer, Horwoodve Fergusson, 2011) ancak ergenlerde kişilik bozukluklarının güvenilir bir şekilde teşhis edilebildiğine dair kümülatif kanıtlar vardır (Chanen ve McCutcheon, 2008; Grilo vd., 1998; Johnson; vd., 2000; Westen, vd., 2003).

Son araştırmalar, kişilik bozukluğu olan ergenlerin, kişilik bozukluğu olmayan ergenlere göre geniş bir sorun yelpazesi için daha büyük risk altında olduğunu göstermektedir (Braun-Scharm, 1996; Johnson vd., 2005; Kasen vd., 2007; Lavan veJohnson, 2002; Serman, vd., 2002; Westen vd., 2003). Bu ergenlerde intihar düşünceleri ve girişimleri (Braun ve Scharm, 1996; Westen, vd., 2003); okuldaki problemler (Westen vd., 2003); davranışsal problemler (Johnson vd., 2005); madde bağımlılığı (Serman, vd., 2002); sapkın cinsel davranış (Lavan ve Johnson, 2002) ve riskli kabuller (Kasen vd., 2007), okulda başarısızlık (Johnson vd., 2005); kaygıya bağılı madde kullanım bozuklukları görülmüştür (Johnson vd., 1999; Levy vd., 1999).

Sosyal medya, internet ve ađ teknolojileri aracılığıyla kullanıcıların etkileşimine olanak sağlayan araç, uygulamaların tamamı olarak tanımlanır (Boyd ve Ellison,2008).Ergenlik dönemindeki bireylerin sosyal medya sitelerini kullanma oranını yükseldiği görülmektedir (O’Keeffe vd., 2011). Sosyal medya bağımlılığı, davranışsal, bilişsel ve duygusal süreçlerle ortaya çıkan ve bireyin yaşamsal ve iş işlevselliğinde yarattığı meşguliyet, değişiklikler, çatışmalar eşliğinde bir problem olarak adlandırılabilir (Tutgunve Ünal, 2015).

Sosyal medya bazı kullanıcılar üzerinde bağımlılık geliştirmektedir (Ryan, Chester, Reece ve Xenos, 2014). Yapılan araştırmalarda yüksek sosyal medya kullanım düzeyi sayısal verilere dayandırılmış bağımlılık ilişkisi incelenmiştir (Griffiths ve Szabo, 2014). Literatüre bakıldığında da sosyal medya bağımlılığı ya da kullanım bozukluğu davranışsal bağımlılık örüntüleriyle ilişkilendirilmiştir ve madde bağımlılığında görülen semptomlara benzer semptomlar gösterdiği belirtilmiştir (Echeburúa ve Corral, 2009). Ülkemizde, ergenlerde kişilik bozukluklarıyla ilgili literatür incelendiğinde kişilik bozukluklarının sıklığına konusunda gerçekleştirilmiş sadece iki çalışma olduğu görülmektedir.

İlk gerçekleştirilen çalışmada 12-18 yaş arası 1079 ergen geriye dönük olarak belirti ve tanısal yönden incelenmiştir fakat herhangi bir kişilik bozukluğu belirtilmemiştir. Sadece 203 olgunun (%18.81) Eksen II tanısı aldığı belirtilmiştir (Görker, Korkmazlar, Durukan ve Aydoğdu, 2004). Ülkemizde yapılan ikinci çalışma ise ergenlerde kişilik bozukluklarını ölçmek için ilk ölçüm aracı niteliği taşıyan Ergenler İçin Psikolojik Bozukluklar Envanteri'nin kişilik bozuklukları formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada ergenlerde kişilik bozuklukları görülme sıklığına dair verilerde elde edilmiştir. Çalışmaya 13-24 yaş aralığında olan 224 erkek öğrenci, 539 kız öğrenci katılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ölçüm aracının güvenilir bir ölçek olduğu belirlenmiştir ve çalışmadaki kişilik bozukluğu sıklık oranlarının % 2.54 ile % 5.56 arasında olduğu saptanarak literatürdeki çalışma sonuçlarına benzer olduğu görülmüştür (Bilge ve Bilge, 2019).

Ergenlerde kişilik bozukluğu alanında yapılmış olan en önemli ve uzun vadeli çalışmalardan biri 20 yıl süreyle 550-770 arasında katılımcı takip edilmiş Children in the Community çalışmasıdır (Grilo, 1988). 10 yıl öncesinde duygusal ve davranış problemlere sahip bireylerin ve ergenlerin ve sonrasında da tanımlanan kişilik bozukluğu olgularının belirgin olduğu saptanmıştır (Bernstein vd., 1996; akt; Uytun ve Öztop, 2015).

Hollanda'da özel bir ruh sağlığı ortamına başvuran 257 ergende, hem Eksen I hem de Eksen II bozuklukları için yapılandırılmış tanı görüşmelerinin kullanıldığı bir çalışma gerçekleştirilmiştir (Feenstra vd., 2011). Bu çalışmada, ergenlerin % 40,5'ine en az bir kişilik bozukluğu tanısı konulmuştur. Kişilik bozukluğu olan çoğu ergen (% 78.9) ayrıca bir veya daha fazla Eksen I rahatsızlığından muzdarip olduğu görülmüştür.

Ergenlerde kişilik bozukluklarının yaygınlığının, eş zamanlılığının ve yaşam kalitesini arasındaki bağlantıyı ölçme amaçlı bir çalışmada ise 14-17 yaş aralığındaki 153 (94 kız 59 erkek) ergeni içermektedir. DSM 4'e göre yapılandırılmış görüşme kullanılmış ve %21 gibi bir oranda kişilik bozuklukları teşhis edilmiştir (Korsgaard, 2017). Leung ve Leung (2009)'un Hong Kong'da 4.110 lise öğrencisiyle gerçekleştirdiği çalışmada ergenler arasında borderline kişilik bozukluğunun yapı geçerliği, yaygınlığını araştırılmıştır ve yaygınlık %2 olarak ölçülmüş, borderline kişilik bozukluğunun Çinli ergenler arasında bir tanı olduğunu destekleyen veriler elde edilmiştir.

Bağlanma modelleri ergenlerin kişilik yapılanmaları üzerinde de etkindir. Rosenstein ve Horowitz (1996), psikiyatrik bozukluğu olan ve hastanede yatan ergenler üzerinde yaptığı bir çalışmada (n = 60), dağınmık bağlanmaya sahip ergenlerin narsisistik ve antisosyal kişilik bozuklukları (yüksek davranış bozukluğu ve madde kullanımı) açısından yüksek risk altında olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kaygılı bağlanmaya sahip ergenlerde ise obsesif kompulsif, histrionik, sınırda veya şizotipal kişilik bozukluğu organizasyonuna sahip olma olasılığı daha yüksek düzeyde görülmüştür.

Çin'de 341'nin kız olduğu ve toplamda 556 üniversite öğrencisinin katıldığı araştırmada bir kişilik bozukluğu tanısını değerlendirmek için tanısız görüşmeler yapılmıştır. Çalışmaya göre internet bağımlılığı olan erkek katılımcılarda daha yüksek ölçüde narsisistik kişilik bozukluğu görülürken, internet bağımlısı olan kız öğrenciler internet bağımlısı olmayan kız öğrencilere kıyasla daha yüksek borderline, narsisistik, çekingen veya bağımlı kişilik bozukluğu oranı göstermiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre internet bağımlıları arasındaki yüksek kişilik bozukluğu oranı, spesifik kişilik bozukluğu psikopatolojisinin temel özellikleri ile ilişkilendirilebilir. İnternet bağımlısı bireyler arasındaki kişilik bozukluğu sıklığındaki cinsiyet farklılıkları, internet bağımlılarındaki kişilik bozukluklarının psikopatolojik özelliklerini anlama konusunda endikasyonlar sağlayabilmektedir (Wu, vd., 2016).

Yöntem

Örnekleme

Araştırmanın çalışma grubu, 2019 yılında İstanbul ilinin Başakşehir ilçesinde 4 farklı lisede ve farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin 152' si kız, 151'i erkektir. Araştırmaya toplam 303 öğrenci katılmıştır. Örnekleme sayısının belirlenmesi hususunda

literatürde anlamlılık derecesi olarak kabul edilen $\alpha=0.05$ örnekleme hatası ile $p=0.3$, $q=0.7$ olarak alınmış ve 303 kişi elde edilmiştir (Karasar, 2005).

Veri Toplama Araçları

Kişisel bilgi formu

Kişisel Bilgi Formunda katılımcıların yaş, cinsiyet, kardeş sayısı, kaçınıcı çocuk olduğu, kaçınıcı sınıfta öğrenim gör-düğü, psikolojik ya da psikiyatrik yardım alıp almadığı, ekonomik durum, anne ve babanın sağ olup olmadığı, öz olup olmadığı ve meslekleri, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, gibi demografik sorular yer almaktadır. Bu form araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Ergenler için psikolojik bozukluklar envanteri-kişilik bozuklukları formu (EPBE-KBF)

Bilge (2017) tarafından ergenlerde psikolojik bozukları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Özgün Türkçe olarak DSM 5'e uyumlu bir şekilde yapılandırılmış, MMPI gibi bir profil ölçeğidir. EPBE-KBF hazırlanarak geçerlilik güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. EPBE-KBF, antisosyal kişilik bozukluğuna (KB) 18 yaşından sonra tanı konabildiği için bu kişilik bozukluğunun yerine davranım bozukluğu ve DSM 5'te yer alan diğer 9 kişilik bozukluğu olmak üzere toplam 10 bozukluğun değerlendirildiği bir ölçektir. 89 maddeden oluşmaktadır ve ters maddesi yoktur. Envanterde beşli likert tipi bir değerlendirme yapılmaktadır. Kesme puanı yoktur. EPBE-KBF için yapılan güvenilirlik analizinde, toplam ölçekte Cronbach alfa değerinin 0.77 ve alt ölçekler için 0.70-0.87 aralığında olduğu görülmüştür. Tüm alt ölçek maddelerinin madde toplam madde korelasyonları 0.30 üzerinde olduğu görülmüştür. Test-tekrar test analizi-ne bakıldığında korelasyon katsayılarının 0.65-0.92 arasında olduğu hesaplanmıştır. Yakınsak geçerlilik analizlerine bakıldığında ise ortaya çıkan korelasyon katsayılarının 0,17-0,78 arasında değiştiği görülmüştür.

Üç boyutlu bağlanma stilleri ölçeği (ÜBBSÖ)

Erzen (2016) tarafından bireylerin bağlanma stillerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. ÜBBSÖ, beşli likert tipinde hazırlanmış 18 madde ve 3 alt ölçeğe sahiptir. Ölçekte toplam puan hesaplanmamaktadır. Ölçeğin Cohen Kappa uyuma ölçümü değeri .87 ve içerik geçerliği için .72 'dir. Bu skorlar ölçeğin dil geçerliği seçilen iki uzmandan tarafından belirlenmiştir. Ölçekte bulunan 18 maddenin üç boyut altında tutarlı şekilde birleştikleri açımlayıcı faktör analizi sonuçlarıyla belirtilmiştir. Geçerlik verileri doğrulayıcı faktör analizi kullanılarak GFI, AGFI, CFI, RMSEA, χ^2 ve χ^2/sd oranı ile ölçümlenmiştir. Doğrulayıcı

faktör analizi verileri GFI .93, AGFI .90, CFI .90, RMSEA .05 ve χ^2/sd oranı 2.48 olarak ölçümlenmiştir. Güvenilirlik analizi ölçümünde ise kaçınan, güvenli ve kaygılı-kararsız bağlanma stilleri için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları .80, .69 ve .71 değerlerinde olduğu görülmüştür

Akran ilişkileri ölçeği (AİÖ)

Erkan-Atik ve diğeri (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. DFA ile Akran İlişkileri Ölçeği'nin 5 faktörlü yapısı incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre 5 faktörlü akran ilişkileri modelinin ($\chi^2 /sd= (669.12/199) 3.362$, $p= .00$, $RMSEA= .063$, $CFI= .97$, $GFI= .88$, $NNFI= .96$) iyi uyum değerlerini içerdiği görülmüştür. Ölçek maddelerin faktör yük puanları .37 ile .81 arasındadır. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları Birliktelik alt ölçeği için .66, Ça-tışma alt ölçeği için .66, Yardım alt ölçeği için .86, Koruma alt ölçeği için .71, Yakınlık alt ölçeği için .83 ve ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlık katsayısı .85 olarak belirlenmiştir. Ölçekte dört madde tersten puanlanmaktadır

Sosyal medya kullanım bozuklukları ölçeği (SMKBÖ)

Sarıçam ve Karduz (2018) tarafından Türk kültürüne uyarlanma, güvenilirlik-geçerlilik çalışması gerçekleştirilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin uyum iyiliği değerleri $\chi^2 /sd=1.87$, $RMSEA=.066$, $CFI=.98$, $GFI=.98$, $IFI=.98$, $NFI=.96$, $RFI=.97$ ve $SRMR=.039$ olarak hesaplanmıştır. Madde faktör yükleri de .35 ile .76 arasında olduğu görülmüştür. Eşdeğer ölçek (ölçüt) geçerliği çalışmasında ilişki sonuçları elde edilmiştir. Bu ilişkilerin, SMKBÖ ile Young İnternet Bağımlılığı Testi-Kısa Formu ve Ergenler için Akıllı Telefon Bağımlılığı-Kısa Formu arasında sırasıyla $r= .64$, $.66$ şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .75, Guttman iki yarı test güvenilirlik katsayısı .64 olarak görülmüştür. Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .29 ile .73 arasında değiştiği görülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada anket yöntemiyle katılımcılardan alınan verilerin analiz işlemi SPSS 23.0 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan epbe kişilik bozuklukları formu skorları, üç boyutlu bağlanma stilleri skorları, sosyal medya kullanım bozukluğu skorları, değişkenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi için korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Birbirleriyle ilişkili olduğu anlaşılan ölçeklerin arasındaki ilişkinin

incelenmesi içinde hiyerarşik regresyon ve aşamalı regresyon yöntemleri kullanılmıştır. Gerçekleştirilen tüm analizlerde hata olasılığı (alfa) %5 olarak belirlenmiştir.

Bulgular

Tablo1. SMKBÖ Ortalama puanı ve EPBE-KBF Alt Ölçeklerine İlişkin Çoklu Regresyon Analizi

Model	R2=,265		Düzeltilmiş R2=,240		
	B	SH	β	T	P
1 (Sabit)	-0,251	0,272		-0,921	0,358
paranoid_kb	0,053	0,089	0,042	0,598	0,55
sizoid_kb	-0,066	0,082	-0,055	-0,805	0,422
sizotipal_kb	-0,084	0,088	-0,069	-0,961	0,337
davranim_boz	0,177	0,087	0,125*	2,03	0,043
borderline_kb	0,328	0,087	0,278	3,765	0
histryonik_kb	0,265	0,13	0,205*	2,041	0,042
narsisistik_kb	-0,07	0,117	-0,055	-0,596	0,552
bagimli_kb	0,299	0,117	0,221*	2,556	0,011
cekingen_kb	-0,124	0,113	-0,099	-1,098	0,273
obsesif_komp_kb	-0,143	0,083	-0,099	-1,727	0,085

* p<0.05

Tablo 1’de sosyal medya kullanım bozukluklarında hangi kişilik bozukluklarının yordayıcı olduğunu saptamak için çoklu regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Tablo 1 incelendiğinde sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile paranoid kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır (t=0,598, p=0,55). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile şizoid kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir (t= -0,805, p=0,422). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile şizotipal kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır (t= -0,961, p= 0,337). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile davranım bozukluğu arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (t= 2,03, p= 0,043). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile borderline kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı bir

ilişki olduğu saptanmıştır ($t= 3,765$, $p= 0,000$). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile histriyonik kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($t= 2,041$, $p= 0,042$). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile narsisistik kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($t= -0,596$, $p= 0,552$) Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile bağımlı kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($t= 2,556$, $p= 0,011$). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile çekingen kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($t= -1,098$, $p= 0,273$). Sosyal medya kullanım bozukluğu ortalama puanı ile obsesif-kompulsif kişilik bozukluğu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($t= -1,127$, $p= 0,085$).

Tablo 2. EPBE-KBF ortalama puanları ve ÜBBSÖ alt boyutlarının hiyerarşik regresyon analizi

		B	SH	B	T	F	R ²	P
1	(Constant)	2,798	0,128		21,874**	14,556*	0,045	0
	guvenli_baglanma	-0,124	0,033	-0,211	-3,749*			0
	(Constant)	2,429	0,141		17,251*			0
2	guvenli_baglanma	-0,120	0,032	-0,203	-3,760*	21,753**	0,127	0
	kacinan_baglanma	0,150	0,028	0,287	5,309**			0
	(Constant)	1,982	0,146		13,580**			0
	guvenli_baglanma	-0,108	0,030	-0,183	-3,645			0
3*						32,837**	0,248	
	kacinan_baglanma	0,098	0,027	0,187	3,573**			0
	kaygili_karar- siz_bag	0,195	0,028	0,363	6,940**			0

* $p<.05$ ** $p<.01$

Tablo 2’de görüldüğü üzere, paranoid kişilik bozukluğu için hiyerarşik regresyon analizi 3 aşamada tamamlanmıştır. EPBE-KBF ortalama puanlarına ilişkin varyansa katkıları bakımından 3 değişkenin yordayıcı olduğu görülmektedir. Analize birinci aşamada güvenli bağlanma değişkeni girmiştir. Buna göre güvenli bağlanma ($\beta = -.124$, $t = -3.749$, $p <.01$) ilk aşamada varyansın %1’ini açıklamaktadır. İkinci aşamada güvenli bağlanmanın yanı sıra

kaçınan bağlanma modele eklenmiştir. Buna göre güvenli bağlanma ($\beta = -.120, t = -3,760, p < .01$) ve kaçınan bağlanma ($\beta = ,150, t = 5,309, p < .05$) ile birlikte açıklanan varyans %13'e yükselmiştir. Analize üçüncü aşamada kaygılı kararsız bağlanma eklenmiştir. Güvenli bağlanma ($\beta = -,108, t = -3,645, p > .05$) kaçınan bağlanma ($\beta = ,098, t = , 3,573, p < .01$) ve kaygılı - kararsız bağlanma ($\beta = ,195, t = 6,940, p < .01$) birlikte EPBE-KBF ortalama puan varyansını %25'e yükselttiği saptanmıştır. Analiz sonucuna göre kaçınan ve kaygılı - kararsız bağlanma stilleri EPBE-KBF için önemli yordayıcılardır.

Sonuç

Üç boyutlu bağlanma stilleri ölçeğine bakıldığında için yaş değişkenine göre, epbe-kişilik bozuklukları formuna bakıldığında ekonomik duruma göre anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. SMKBÖ'nin EPBE-KBF ile EPBE-KBF'nun ÜBBSÖ ile pozitif yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Davranım bozukluğu, şizotipal, borderline histriyonik ve bağımlı kişilik bozuklukları puanları arttıkça sosyal medya kullanım bozukluğunun arttığı belirlenmiştir.

Güvenli bağlanmanın hiçbir kişilik bozukluğunun yordayıcısı olmadığı, kaçınan ve kaygılı-kararsız bağlanma stillerinin kişilik bozukluklarında iki önemli yordayıcı olduğu belirlenmiştir. Davranım bozukluğu için güvenli ve kaçınan bağlanma stilli önemli yordayıcı olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu veriler ilgili literatür ile örtüşmektedir.

Öneriler

Araştırmada gerçekleştirilen istatistiksel analizler sonucu karşılaştırmalarda herhangi bir yordayıcı olarak görünme-yen cinsiyet ve kardeş durumun kişilik bozuklukları ve sosyal medya kullanım bozukluğu konularıyla birlikte ele alınması yararlı olacaktır. Özellikle ergen bireylerin katılımıyla gerçekleştirilen kişilik, benlik, duygudurum çalışmalarında etkili olacağı düşünülmektedir.

Akran ilişkileri ölçeğinin tüm ölçeklerle ilişkisiz çıkma durumu özellikle ergenlerde kişilik bozuklukları ve sosyal medya kullanım bozuklukları konusunda aydınlatıcı verilerin önüne geçmiştir. Yine ergenleri kapsayan fakat daha farklı sayı ve özelliklerde bir örneklem gurubuyla akran ilişkileri ölçeği diğer değişkenlerle ilişkide önemli veriler elde etmemizi sağlayabilir.

Bağlanma stillerinin sosyal medya kullanım bozukluğu üzerindeki etkisini ancak kişilik bozuklukları bağlanma stiller ve kişilik bozuklukları sosyal medya kullanım bozukluğu üzerinden dolaylı bir şekilde gerçekleştirebiliriz. Bu etkiyi direkt olarak gerçekleştirebilmek

amacıyla toplanacak verilerin yapısal eşitlik modellemesine uygun olması önerilmektedir. Böylelikle kişilik bozukları ve bağlanma stilleri arasındaki muhtemel ilişkiler ve modelleri başka araştırmalarda incelenebilir.

Ergen bireylerin kişilik ve kimlik yapılarında bilimsel bir ölçümün yapılabilmesi olası kişilik bozuklukları öncüllerini tanıyabilmek adına son derece önemlidir. Teşhis, tedavi, zaman ve ücret bakımından oldukça meşakkatli olan kişilik bozukluklarının net bir yapılanma kazanmadan o ergen grupları üzerinde gerekli çalışmanın önceden yapılabilmesi şansını doğurduğu düşünölmekte ve bu bilimsel ölçümler önerilmektedir.

Kaynakça

- Allen, J. P., ve Land, D. (1999). *Attachment in adolescence*. In J. Cassidy & P. R. Shaver (Eds.), *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications* (pp. 319-335). New York: Guilford.
- Amerikan Psikiyatri Birliği. (2013). *Ruhsal bozuklukların tanısai ve sayımsai elkitabı (DSM-5), tanı ölçütleri başvuru elkitabı'ndan* (5. Basım). (E. Köroğlu, Çev.). Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Aslan, S. (2008). Kişilik, huy ve psikopatoloji. *Rewiews, Cases and Hypotheses in Psychiatry RCHP*, 2(1-2), 7-18.
- Bayar, R. ve Yavuz, M. (2008). Obsesif kompulsif bozukluk. *Türkiye'de Sık Karşılaşılan Ruhsal Hastalıklar Sempozyum Dizisi içinde* (s.185-192). İstanbul: İstanbul Üniversitesi. Ekim 2, 2017 tarihinde <http://www.ctf.istanbul.edu.tr/stek/pdfs/62/6217.pdf> adresinden alınmıştır.
- Bilge, Y. ve Bilge, (2019). Ergenler için psikolojik bozukluklar envanterinin (EPBE) revizyon çalışması-II: Kişilik bozuklukları formu ve kişilik bozuklukları görülme sıklığı. *Klinik Psikiyatri*, 22, 206-218.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and Loss: Volume 3 Loss Sadness and Depression*. New York: Basic Books.
- Boyd, D.M. ve Ellison, N.B. (2008). Social network sites: Definition, history and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*. 13, 210-230.
- Braun-Scharm, H. (1996). Suicidality and personality disorders in adolescence. *Crisis: Journal of Crisis Intervention & Suicide*, 17, 64-68.
- Buhrmester, D. (1990). Intimacy of friendship, interpersonal competence, and adjustment during preadolescence and adolescence. *Child Development*, 61, 1101-1111.
- Chanen, A.M., Jackson, H. J., McGorry, P. D., Allot, K. A., Clarkson, V. & Yuen, H. P. (2004). Two-year stability of personality disorder in older adolescent outpatients. *J Pers Disord*, 18, 526-541.

- Chanen, A.W., ve McCutcheon, L.K. (2008). Complex Case. Personality disorder in adolescence: the diagnosis that dare not speak its name. *Personality and mental health*, 2, 35-41.
- Dolgin, K. (2014). *Ergenlik Psikolojisi, Gelişim, İlişkiler, Kültür*. İstanbul: Kaknüs Psikoloji Yayınları.
- Dünya Sağlık Örgütü. Promoting the health of young people in Custody p.7. [<http://www.euro.who.int/document/e81703.pdf>] adresinden 30/11/2012 tarihinde erişilmiştir.
- Echeburúa E, de Corral P. (2009). Addiction to new technologies and to online social networking in young people: A new chal-lenge. *Adicciones*;22, 91-95.
- Elliott, T., Tyrer, P., Horwood, J., ve Fergusson, D. (2011). Assessment of abnormal personality in childhood: A Delphi survey of questionnaire data. *Journal of Personality Disorders*, 25, 89.
- Engel. G. L. (1980). The clinical application of the biopsychosocial model. *American Journal of Psychiatry*. 13,. 535-544.
- Feenstra, D. J., Busschbach, J. J. V., Verheul, R., ve Hutsebaut, J. (2011). Prevalence and cormorbidity of Axis I and Axis II disorders among treatment refractory adolescents admitted for specialized psychotherapy. *Journal of Personality Disorders*, 25, 842–850.
- Feenstra, J., Busschbach J.V., Verheu R. ve Hutsebaut, J., (2011) Prevalence and comorbidity of Axis I and Axis II disorders among treatment refractory adolescents admitted for specialized psychotherapy. *Journal of Personality Disorders*) 25, 842-850
- Görker, I., Korkmazlar, Ü., Durukan, M. ve Aydoğdu, A. (2004). Çocuk ve ergen psikiyatri kliniğine başvuran ergenlerde belirti ve tanı dağılımı. *Klinik Psikiyatri Dergisi* 7, 103-10.
- Griffiths, M. D. ve Szabo, A. (2014). Is excessive online usage a function of medium or activity? An empirical pilot study. *J Behav Addict* 3, 74–77.
- Grilo, C.M., McGlashan, T.H., Quinlan, D.M., Walker, M.L., Greenfeld, D., ve Edell, W.S. (1998). Frequency of personality disorders in two age cohorts of psychiatric inpatients. *American Journal of Psychiatry*, 155, 140-142.
- Johnson, J.G., Chen, H., ve Cohen, P. (2004). Personality disorders traits during adolescence and relationships with family members during the transition to adulthood. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 72, 923-932.
- Johnson, J.G., Cohen, P., Kasen, S., Skodol, A.E., Hamagami, F., ve Brook, J.S. (2000). Age-related change in personality disorder trait levels between early adolescence and adulthood: a community-based longitudinal investigation. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 102, 265-275.
- Karasar, N. (2005). (4.bas.). Ankara. *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Kasen, S., Cohen, P., Skodol, A.E., First, M.B., Johnson, J.G., Brook, J.S., ve Oldham, J.M. (2007). Comorbid personality disorder and treatment use ina community sample of youths: A 20-year follow up. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 115,56-65.

- Kernberg, O. (2006). *Sınır durumlar ve patolojik narsisizm*. (M. Atakay, Çev.). İstanbul: Metis Yayıncılık.
- Kobak, R. R., Cole, H. E., Ferenz-Gillies, R., Fleming, W. S., ve Gamble, W. (1993). Attachment and emotion regulation during mother-teen problem-solving: A control theory analysis. *Child Development*, 64, 231-245.
- Korsgaard, H. O. (2017). *Personality disorders in adolescent outpatients: a cross-sectional study of prevalence, comorbidity and quality of life*. Institute of Clinical Medicine, Faculty of Medicine, University of Oslo.
- Korsgaard, H. O. (2017). *Personality disorders in adolescent outpatients: a cross-sectional study of prevalence, comorbidity and quality of life*. Institute of Clinical Medicine, Faculty of Medicine, University of Oslo.
- Koroğlu, E. (2011). *Kişilik Bozuklukları*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Lavan, H. ve Johnson, J.G. (2002). The association between Axis I and Axis II psychiatric symptoms and high-risk sexual behavior during adolescence. *Journal of Personality Disorders*, 16, 73-94.
- Lenkiewicz, K., Srebnicki, T. ve Bryńska, A. (2015). Personality disorders in adolescence. *Psychiatr. Pol.*, 49(4): 757-764.
- Leung, S. W. ve Leung, F. (2009). Construct validity and prevalence rate of borderline personality disorder among chinese adolescents. *Journal of Personality Disorders*, 23(5), 494-513.
- Levy, K., Becker, D., Grilo, C. vd. (1999) Concurrent and predictive validity of the personality disorder diagnosis in adolescent inpatients. *American Journal*
- Main, M., Kaplan, N. ve Cassidy, J. (1985). Security in infancy, childhood, and adulthood: A move to the level of representation. In I. Bretherton & E. Waters (Eds.), *Growing points in attachment theory and research, Monographs of the Society for Research in Child Development*, 50 (1-2, Serial No. 209), 66-106.
- Masterson, J. F. (2008). *Kişilik bozuklukları*. (B. T. Bozkurt, T. V. Soylu, Çev.). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- McHugh. P. R.. ve Slavney, P. R. (1983). *The perspectives of psychiatry*. Baltimore: Johns Hopkins.
- O'Keeffei, G.S. ve Clarke-Pearson, K. (2011). Clinical report - The impact of social media on children, adolescents, and families <http://pediatrics.aappublications.org/content/127/4/800> adresinden 25.04.2019 tarihinde alınmıştır.
- Özdemir, O. Özdemir, P. G., Kadak, M. T. ve Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik gelişimi. *Psikiyatri Güncel Yaklaşımlar*, 4(4), 566-589. doi:10.5455/cap.20120433
- Paris, J. (1993). Personality disorders: A biopsychosocial model, *Journal of Personality Disorders*, 7(3), 255-264.
- Rosenstein, D. S. ve Horowitz, H. A. (1996). Adolescent attachment and psychopathology. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 64(2), 244.

- Ryan, T., Chester, A., Reece, J. ve Xenos, S. (2014). The uses and abuses of Facebook: A review of Facebook addiction. *J Behav Addict*, 3, 133–148.
- Sarıçam, H. ve Karduz F. (2018). Sosyal medya kullanım bozukluğu ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 9(2), 116-135.
- Serman, N., Johnson, J.G., Geller, P.A., Kanost, R.E., ve Zacharapoulou, H. (2003). Personality disorders associated with substance abuse among American and Greek adolescents. *Adolescence*, 37, 841-854.
- Shiner, R. (2009). The development of personality disorders: perspectives from normal development. *Development and Psychopathology*, 4, 715–734.
- Shiner, R. L. ve Allen, T. A. (2013). Assessing personality disorders in adolescents: seven guiding principles. *Clinical Psychology: Science And Practice*, 20 (4), 361-377.
- Şahin, D. (2009). Kişilik bozuklukları. *Klinik Gelişim*, 22(9), 45-55.
- Taymur, İ. ve Türkçapar, H. (2012). Kişilik: tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(2), 154-177. doi:10.5455/cap.20120410
- Torgersen, S., Kringlen, E., ve Cramer, V. (2001). The prevalence of personality disorders in a community sample. *Archives of General Psychiatry*, 58, 590-596.
- Tutgun-Ünal, A. (2015). *Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Uytun, M. Ç. ve Öztop, D. B. (2015). Kişilik bozukluklarının çocuk ve ergenlerde öncül bulguları. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 7(4), 368-381. doi: 10.5455/cap.20150224102604
- Verheul, R., ve Brink, W. van den (1999). *Persoonlijkheidsstoornissen*. In A. de Jong, W. van den Brink, J. Ormel, & D. Wiersma (Eds.), *Handboek psychiatrische epidemiologie* [Handbook psychiatric epidemiology] (pp. 347-378). Maarssen: Elsevier/ De Tijdstroom.
- Westen, B., Nakash, D., Thomas, O., ve Bradley, C., (2006). Clinical assessment of attachment patterns and personality disorder in adolescents and adults. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, Vol 74(6), 1065-1085
- Westen, D., Shedler, J., Durett, C., Glass, S. ve Martens, A. (2003). Personality diagnoses in adolescence: DSM-IV axis I diagnoses and an empirically derived alternative. *American Journal of Psychiatry*, 160, 952-966
- Wu Y., Ko H., ve Lane H., (2016). *Personality Disorders in Female and Male College Students With Internet Addiction*, Wolters Kluwer Health, Inc. All rights reserved.
- Yörükoğlu, A. (2012). *Gençlik çağı ruh sağlığı*. İstanbul: Özgür Kitabevi.